

heli kopter

EFTERÅRET 2007 · MUSEET PSYKIATRISK HOSPITAL I ÅRHUS

KUNSTMUSEET FRA DEN 17/8-31/10

SKOTTE
TEGNINGER
AKVARELLER
GRAFIK PÅ
PAPIR

■ Med udstillingen "Skotte på papir" følger Museet op på sidste års udstilling af William Skotte Olsens malerier under titlen "Alt det jeg så på min vej". Som titlen antyder, koncentrerer denne udstilling sig om Skottes værker udført på papir med forskellige teknikker, såsom raderinger, tegninger og akvareller.

Af museumsleder
Mia Lejsted

Og Skotte jonglerede med teknikker og materialer som i malerierne – uden pli eller skelen til den traditionelle måde at arbejde med teknikkerne på. Deraf kommer rummet i værkerne – ved kontraster mellem lyst og mørkt, flade og heftige rids, udvisket og klart – og deraf livet i motiverne. Det er, som om Skotte stadig har penslen i hånden i værkerne på papir, der er den samme utålmodighed eller hurtighed som i hans malerier.

Forfatteren til følgende erindringsbillede er den tidligere indehaver af Bredgades Kunsthandel; Kurt Hansen.

William Skotte Olsen fik sin uddannelse som grafiker i årene 1978 til 1982 hos prof. Dan Sterup-Hansen, Grafisk Skole, en afdeling af Kunstakademiet, København. Kemi mellem de to har uden tvivl været god, og Skotte lærte, hvad det vil sige at lave god grafik. Grundlaget var i orden. Askov-Jensens tegneskole i 1963, Holbæk Kunsthøjskole i 1964 og Kunstakademiet 1965-1970, hvor maleriet var det centrale, var en god baggrund.

På Grafisk Skole var det især dybtryk – dvs. kobberstikket og raderingen, der fangede Skottes inter-

Læs videre side 2

WILIAM SKOTTE OLSEN: SKOTTE PÅ PAPIR

esse. Og da han havde lært teknikken, skulle der eksperimenteres.

Ét arbejde er måske startet som en koldnålsradering i sort/hvid, og han trykker 3-4 blade. Næste gang på værkstedet arbejder han videre med pladen og trykker andre 3-4 blade; måske i sort/hvid, måske i farve. En anden gang ætser han den samme plade helt eller delvis, hvorpå han laver nogle farvetryk. Er resultatet vellykket, trykker han måske nogle flere tryk den næste dag, stadig eksperimenterende med nye farver og farvekombinationer. Derfor er de fleste tryk foruden signaturmærket: eget tryk, og raderinger i farver kan betragtes som unika, da det er svært at finde to, der er ens.

Den professionelle kobbertrykker, som jo arbejder for kunstnerne, sætter en ære i at levere et smukt og ensartet arbejde, dvs. ingen snavsede fingre på det hvide papir, farverne ens fra første til sidste blad, papirformat afpasset til pladeformat, osv. Alt dette har Skotte naturligvis også lært; men som tiden gik, blev han mere og mere utålmodig. Han "glemte" f.eks. at vaske pladen af efter at have trykt med den, så den kunne være klar til næste gang. Derved fremkom der mange tryk som – selv om de var "skæve" – var kunstnerisk interessante. Enkelte af Skottes tryk er fremstillet

på et værksted af en professionel trykker, og så taler vi om et oplag, der også er nummereret.

Det gælder således i 1979, hvor jeg fik en aftale med den velkendte litograf, I. Chr. Sørensen i Hjørring, hvor Skotte skulle lave et litografi. Det tog det meste af en dag at komme til Hjørring, og efter introduktionen på værkstedet i Nørregade blev vi indkvarteret privat hos I. Chr. Sørensen i hans hus ude i Vennebjerg. Næste dag gik det løs på værkstedet med at tegne på den litografiske sten og lave prøvetryk. Efter frokost var Skottes tålmodighed opbrugt; men da et højtaleranlæg blev stillet op ude i gården, og der blev spillet Bob Dylan på højeste lydstyrke, hjalp det på energien. Dagen derpå var

der endda overskud til at lave et litografi i sort/hvid på den lille håndpresse i kun 12 eksemplarer.

Det er velkendt, at Skotte malede på ALT, hvad han kom i nærheden af. Almindeligt malerlærred, plader af pap, træ (hans guitar endte som 3-4 malerier, da den gik i stykker), skifer, sækkelærred, søgræs (fra tæppe), pladecovere, mælkekartoner (opsprættede), og plakater, som han malede videre på (såkaldte modifikationer).

Et par gange, hvor han var alene på mit værksted, har han også forgrebet sig på en anden kunstners maleri og har malet sin egen komposition ovenpå. Når Skotte så var gået, blev "geniet" vasket af igen med terpentin. Og så var der jo ikke sket nogen ulykke ved det.

KOMMENDE UDSTILLING: "TÆT PÅ"

Abstrakt – figurativ abstrakt – verdenen opløst i fragmenter. To kunstnere, Smy Nyby Nielsen og Birgitte Meineche, går tæt på. Tæt på livet, tæt på en verden – ned i molekylestadiet eller ud i altet, hvor det handler om det universelle, hvor historien og det spirituelle kæder elemen-

terne sammen eller atter samles i en ny historie, indlejret i maleriet eller de historier, vi selv kan fortælle ud fra det enkelte værk.

Udstillingsperiode:

31. oktober til den 30 december 07

"EN YNDIG LILLE KIRKE..."

Af Eddie Danielsen

- I Psykiatrisk Hospitals karakteristiske tårnbygning ligger på førstesalen, dør om dør, Hospitalets gamle festsal og Kirkesalen.

– Man kunne altså en juleaften på det gamle Asyl gå lige fra forkyndelsen af evangeliet til den mere "kropsnære" festligholdelse i den tilstødende festsal. Således gik, fra kirkens åbning i 1857, det åndelige og det verdslige aspekt af højtideligholdelsen af årets – og livets – omdrejningspunkter på det smukkeste hånd i hånd.

Kirkesalen er relativt prunkløs i modsætning til den ganske overdådige festsal med den fremtrædende arkitekt, Gottlieb Bindesbølls smukke malede blomsterbort, klassiske søjler og anden pynt. Tilsammen udgør de to rum et spejlbillede af det borgerlige liv i 1850'ernes Danmark.

Om pioneren i dansk anstaltspsykiatri, Harald Selmer, patriark og overlæge for den nye nørrejydske mønsteranstalt, som han kaldte Jydske Asyl, ved vi, at han anså anstaltslivets "genopdragende" effekt for at være den væsentligste ingrediens i Asylets helbredelsesmuligheder. Såvel de kirkelige som verdslige højtid, såsom høstfester og lignende, indgik – sammen med den meningsfyldte beskæftigelse – i den af Selmer

nøje definerede og minutøst overvågede vej tilbage mod normaliteten.

Asylet dækker gennem præst, kirkesal, kapel og kirkegård hele den menneskelige livscyklus fra barndåb til begravelse. Et godt tidsbillede er følgende uddrag af en kvindelig patients "rimbrev til hjemmet", henvendt til børnene, som må undvære den moderlige omsorg under indlæggelsen. Det er oprindeligt gengivet i Jydske Asyls Aftenlæsning, 1. Aarg. nr. 5, 1900:

*... Jeg har en saadan Hjertefred,
Der god er at fornemme,
Faar milde blik og Kærlighed,
Og føler mig som hjemme.
Et Liv „for al Bekymring frit“
Ja, derpaa tænker jeg saa tit,
Naar Søndagsflaget vajer.*

*Jeg stadig med i Kirke gaar
– En yndig lille Kirke –
Velsignelsen, som der jeg faar,
Kan nok paa Sindet virke.
En Søndag var der Barnedaab
En „Mors og Faders lyse Haab“,
Som dér blev Inga Kaldet...*

Guds ord er for alle, som det åben-

Øverst: Kirkesalen.
Nederst: Den gamle festsal, tegning fra 1931 af patienten, kunstneren og folkemindesamleren, Søren Knudsen.

bart er nødvendigt for den daværende hospitalspræst, Asbjørn Fog, at slå fast i en avisomtale ved Hospitalskirkens 100 års jubilæum i 1957: når indlagte på landets somatiske hospitaler havde ret til "kirkelig betjening" måtte denne ret naturligvis også udstrækkes til den psykisk syge.

I dag er Hospitalets meget afholdte præst, Anna Bojsen-Møller i sit virke i nær kontakt med såvel patienter som personale – Ikke kun i forbindelse med kirkelige handlinger, men ved at være levende engageret og til stede i Hospitalets daglige liv.

Fra Museet ønsker vi et stort tillykke med Hospitalskirkens runde dag 2. september. Jubilæumsprogrammet findes på bagsiden.

heli kopter

AT GØRE DET KENDTE UKENDT - OG OMVENDT

Det har været en aktiv sommer, hvor vi blandt meget andet har lukket dørene op til nye publikumsgrupper.

Før skolernes sommerferie havde vi den glæde at åbne BørneAtelieret – et atelier for skolebørn, som efter en rundvisning kan få mulighed for at udfolde sig kreativt. Atelieret er indrettet i en af hospitalets gamle bygninger – lige midt i historien – som det synlige bevis på vores skoleserviceordning. Sammen med repræsentanter fra fonde, der har støttet projektet, var børnene på rundvisning, og senere fik de mulighed for at indvie det nye atelier med papir og pensel. Der var kagemand og tale med snoreklip af Nils Malmros.

Som tidligere nævnt er Museet i august repræsenteret med langt over 200 kunstværker i Svendborg – i udstillingsbygningen SAK. Vi har fået meget positiv respons på udstillingen, og vi håber naturligvis, at det har været en øjenåbner, og at vi har bibragt nye grupper nye positive oplevelser i kunsten. Det handler om at gøre det "ukendte kendt" og det "kendte ukendt". Kunsten her fra Museet skal kendes af flere. At gøre det ukendte kendt gælder også det enkelte værk rummer, eksempelvis ukendte sider af det ubevidste, ukendte sider "fra det underste land" som er titlen på udstillingen, ukendte stemninger og konstellationer. Hvad menes så med at gøre det 'kendte ukendt'? Det vil sige, at

Museumsleder
Mia Lejsted

der bliver sat spørgsmålstegn ved det, vi tror, vi kender. Der bliver vendt op og ned på ellers fastlåste ting, vi røkkes i vores grundvolde, vi kommer ud at vende, hvor vi ikke har været før gennem kunsten. Mød kunsten med et åbent og fordomsfrit blik, så venter der forhåbentlig oplevelser, hvor "døren sparkes ind" – det er vanskeligt at beskrive, men det kan mærkes.

Mia Lejsted
Museumsleder

KIRKENS 150-ÅRS JUBILÆUM DEN 2. SEPTEMBER 2007

PROGRAM FOR DAGEN:

Kl. 12.00

Foredrag om Hospitalskirkens historie i Museets videorum.

Kl. 13.00

Festgudstjeneste ved biskop Kjeld Holm og hosp.pærest Anna Bøjsen- Møller.

Kl. 14.00

Reception i den gamle festsal ved siden af kirken.

Kl. 14.30

Mulighed for en lille rundvisning på Museet af ½ times varighed.

Kl. 15.00

Gospelkoncert i parken ved Steve Cameron med band – kaffe og kage.

Den gamle hovedbygningstårn.
Kirkesalen er beliggende på 1. sal.

